

На данашњи дан 1939. југословенски премијер Драгиша Цветковић и вођа Хрватске сељачке странке Влатко Мачек потписали су споразум којим је установљена Бановина Хрватска, а лидер ХСС постао је потпредседник југословенске владе.

Бановини Хрватској су по двоструким аршинима припали већински српски котари у Крајини и Срему (Вуковар, Шид и Илок) - због наводног "историјског права", али и већински хрватски котари у српској земљи БиХ (због "воље народа" у тим котарима). И "историјско право" и "воља народа у котару" примењивани су селективно да би се створила што већа Хрватска. Преко милион православних Срба је остало у овој државоликој творевини не рачунајући муслимане који су се изјашњавали као Срби. Тиме су српске, односно југословенске политичке елите, легитимизовале идеју Велике Хрватске.

Најодговорнији за ово био је кнез Павле, оптерећен идејом да се "примири хрватски фактор". Органи власти Бановине Хрватске две године касније су искоришћени за формирање државног апарата НДХ, у којој је систематски убијено неколико стотина хиљада Срба.

На данашњи дан **1991**. Југословеснка народна армија почела је ослобађање Вуковара, који је претходно окупиран од стране хрватских паравојних формација, које почеле да чине стравичне злочине над цивилима. Након тромесечних борби, јединице ЈНА ослободиле су град 18. новембра. Ипак, Милошевић је Ердутским споразумом 1995. поклатио Вуковар, Источну Славонију и Барању Хрватској, не обезбедивши чак ни аутономну област за тамошње Србе.

1346 - У бици код Кресија у Стогодишњем рату енглеска војска под Едвардом III поразила је знатно надмоћније француске тешке оклопнике краља Филипа VI. Енглези су у тој бици први пут употребили само пешадију и огромне лукове, назване „лонгбоуз“, који су избацивали стреле на изузетно велику даљину.

1541 - Турски султан Сулејман II освојио је Будим и анектирао Мађарску која је потом до 1686. била турска провинција Будимски пашалук.

1676 - Рођен је енглески државник Роберт Волпо, први британски премијер (1721-42) у модерном смислу. Политиком избегавања ратова и одржавања добрих међудржавних односа ојачао је прекоморску трговину и финансијски положај Велике Британије.

1740 - Рођен је француски проналазач Жозеф Мишел Монголфје, који је са братом Жаком Етјеном 1783. конструисао први ваздушни балон напуњен загрејаним ваздухом.

1743 - Рођен је француски хемичар Антоан Лавоаз је, оснивач модерне хемије. Формулисао је закон о неуништовости материје и открио процес оксидације. Осумњичен као монархиста, погубљен је гиљотином у мају 1794. током Француске револуције.

1839 - Основана је Прва београдска гимназија кроз коју су прошле многе истакнуте личности српске историје, науке, уметности и културе, међу којима Петар Карађорђевић, Живојин Мишић, Степа Степановић, Јован Цвијић, Михајло Петровић Алас, Јован Скерлић.

1883 - Почела је ерупција вулкана Кракатау на истоименом индонежанском острву између Јаве и Суматре, у којој је током два дана две трећине острва одлетело у ваздух, а у огромним таласима на западној Јави погинуло 36.000 људи.

1896 - Јерменски револуционари напали су Отоманску банку у Цариграду, што је довело до тродневних сукоба са властима у којима је погинуло 6.000 Јермена. У сузбијању јерменских тежњи за ослобођење током 1895-96. турске власти убиле су око 100.000 Јермена.

1899 - Рођен је српски песник Радојко Јовановић, познат као Раде Драинац, бием и бунтовник ("Модри смех", "Еротикон", "Лирске минијатуре", "Дах земље").

1906 - Рођен је амерички вирусолог, пореклом пољски Јевреј, Алберт Брус Сејбин, проналажач вакцине против полиомиелитиса (1955).

1910 - Умро је амерички филозоф и психолог Вилијам Џејмс, творац персоналистичке верзије прагматизма и један од утемељивача америчке научне психологије.

1914 - Почела је битка код Таненберга у Првом светском рату, у којој су Немци током четири дана готово уништили Другу руску армију. Погинуло је више од 30.000 руских војника.

1920 - Ратификован је 19. амандман Устава САД којим су жене добиле право гласа.

1944 - Бугарска, која је у Другом светском рату била на страни Сила осовине, саопштила је да иступа из рата и затражила примирје од савезника.

1945 - У Београду је одржано треће заседање Антифашистичког већа народног ослобођења (АВНОЈ) на којем је Већу промењен назив у Привремена народна скупштина. Донета је и резолуција о територијалним правима Југославије на крајеве који су после Првог светског рата прикључени Италији.

1972 - Отворене су 20. олимпијске игре у Минхену, упамћене по нападу припадника терористичке палестинске организације "Црни септембар" на Олимпијско село и убиству 11 израелских спортиста.

1974 - Умро је амерички пилот Чарлс Линдберг који је 1927. први сам авионом прелетео Атлантски океан.

1990 - У експлозији у јами "Добрња-југ" рудника Крека у Тузли, која је изазвала дотада највећу катастрофу у југословенском рударству, погинуло је 180 рудара.

1993 - Председник Русије Борис Николајевич Јељцин осудио је инвазију армија Варшавског пакта на Чехословачку 1968. и потписао је споразум о пријатељству са Чешком.

1996 - Јужнокорејски суд осудио је бившег председника Јужне Кореје Чун Ду Хвана на смрт под оптужбом да је 1979. извео војни удар којим је приграбио власт, а његовог наследника Ро Те Вуа на 22,5 године затвора због подршке пучистима.

1997 - Фредерик Вилем де Клерк, последњи белац председник Јужне Африке, дао је оставку на функцију шефа опозиционе Националне партије и повукао се из политичког живота.

2000 - Нови парламент Сомалије у егзилу је, након деветогодишње анархије у тој земљи, изабрао политичког ветерана Абдикасима Салада Хасана за председника.

2001 - Првог дана акције прикупљања наоружања од албанских побуњеника у Македонији, која је по одобрењу НАТО трајала око месец дана под називом "Суштинска жетва", етнички Албанци су предали доста машинки, ручних минобацача и друго тешко наоружање.

2002 - Први пут у историји Новог Зеланда за председника парламента изабран је Муслиман Ашраф Чудару. Он је заклетву положио над својим личним Кураном.

2003 - На председничким изборима у Руанди, првим након геноцида 1994, победио је председник Пол Кагаме.

2005 - Бивши лидер Хуту побуњеника Пјер Нкурунзиза постао је председник Бурундија, уз обећање да ће поштовати мировни уговор који га је довео на власт, којим је окончан 12-годишњи грађански рат у коме је погинуло 300.000 људи.

2008. - Русија признала независност побуњених грузијских покрајина Јужне Осетије и Абхазије.

2011 – У пожару који је избио након напада на један казино у Монтереју, на северу Мексика, погинуле су 53 особе. Мексички председник Фелипе Калдерон прогласио је тродневну жалост и понудио награду од 2,4 милиона долара за проналажење одговорних за напад.

2011 - У експлозији аутомобила бомбе пред седиштем УН у престоници Нигерије, Абуџи, погинуло је 18 људи а једно крило зграде је савњено са земљом.

2012 – Територију Србије је захватила серија пожара, од којих је седам великих ; избило у планинским пределима, на Сувору, Тари, Златибору, Црном Врху, Вршкој Чуки и у подножју Копаоника. Најкритичније било је на Тари где се запалило више од 300 хектара четинарске шуме.

(Бета)